

بسم الله الرحمن الرحيم

www.ketab.ir

☐ فرهنگ اصطلاحات
میان رشته‌ای

موضوع:

فرهنگ و دائرةالمعارف: ۹۳ (کلیات: ۱۷۰)

گروه مخاطب:

- تخصصی (طلاب و دانشجویان)

شماره انتشار کتاب (پاپ اول): ۲۱۷۲

مسلسل انتشار (پاپ اول و دوم چاپ): ۵۶۱۵

متن، منصور، ۱۳۴۸ -

فرهنگ اصطلاحات میان‌رشته‌ای / منصور متین. - قم: مؤسسه بوستان کتاب (مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)، ۱۳۹۲.

[۲۶۸] ص. - (مؤسسه بوستان کتاب: ۲۱۷۲) (کلیات: ۱۷۰، فرهنگ و دائرةالمعارف: ۹۳)

ISBN 978- 964 - 09 - 1414 - 4

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیا.

Mansour matin. Interdisciplinary glossary of terms

ص. ع. به انگلیسی:

کتاب‌نامه: ص. [۲۴۷] - [۲۴۴] همچنین به صورت ژورنالی.

۱. تحقیق میان‌رشته‌ای - واژه‌نامه‌ها. ۲. علوم - واژه‌نامه‌ها - فارسی. ۳. علوم - رویکرد میان‌رشته‌ای - واژه‌نامه‌ها - فارسی. ۴. زبان انگلیسی - واژه‌نامه‌ها - فارسی. الف. دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم. مؤسسه بوستان کتاب. ب. عنوان.

۰۰۱ / ۱

Q ۱۸۰ / ۵۵ / ۳ م ۲

[۵۰۳]

[۱۳۳ / م ۲]

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۳۰۳۲۹۰۴

۱۳۹۲

فرهنگ اصطلاحات میان رشته‌ای

منصور متین

www.ketab.ir

بوسه
۱۳۹۲

فرهنگ اصطلاحات میان رشته‌ای

- نویسنده: منصور متین
- ناشر: مؤسسه بوستان کتاب
- (مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)
- لیتوگرافی، چاپ و صفحه‌آرایی: چاپخانه مؤسسه بوستان کتاب
- ثبوت چاپ: اول / ۱۳۹۲ • شمارگان: ۸۰۰ • بهای: ۸۰۰۰ تومان

تمامی حقوق © محفوظ است

Printed in the Islamic Republic of Iran

- ♦ دفتر مرکزی: قم، خ شهدا (صفاییه)، ص پ ۹۱۷ / ۳۷۱۸۵ تلفن: ۷۷۴۲۵۵-۱ نماینده: ۷۷۴۲۱۵۴ تلفن پخش: ۷۷۴۳۴۳۶
- ♦ فروش عمده و مرکز اطلاع‌رسانی: قم، چهارراه شهدا، جنب ورودی دفتر تبلیغات اسلامی، تلفن: ۷۷۴۳۱۷۹ - ۷۸۳۷۱۰۲
- ♦ فروشگاه مرکزی: قم، چهارراه شهدا (عرضه ۱۲۰۰۰ عنوان کتاب با همکاری ۱۲۱۷ نفر)
- ♦ فروشگاه شماره ۲: میدان فلسطین، خ طوس، کوچه تبریز، پلاک ۴۰، تلفن: ۰۹۳۹۵۹۹۹ - ۸۰۰۰۵۶۹۲۲
- ♦ فروشگاه شماره ۳: مشهد، چهارراه خسروی، مجتمع یاس، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه خراسان رضوی، تلفن: ۴۳۳۳۶۷۲
- ♦ فروشگاه شماره ۴: اصفهان، چهار راه کرمانی، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه اصفهان، تلفن: ۲۲۲۰۲۷۰
- ♦ فروشگاه شماره ۵: اصفهان، میدان انقلاب، جنب سینما ساحل، تلفن: ۲۲۲۱۷۱۲
- ♦ بخش پکتا (بخش کتب اسلامی و انسانی)، تهران، خ حافظ، نرسیده به چهار راه کالج، نیش کوچه پاشاد، تلفن: ۸۸۹۴۰۳۰۳

اطلاع از تازه‌های نشر از طریق پیام کوتاه (SMS)، با ارسال شماره همراه خود به ۰۰۰۰۲۱۵۵ و یا ارسال درخواست به:

پست الکترونیک مؤسسه: E-mail info@bustaneketab.com

جدیدترین آثار مؤسسه و آشنایی بیشتر با آن در وب سایت: <http://www.bustaneketab.com>

با قدردانی از همکاریانی که در تولید این اثر نقش داشته‌اند:

- اعضای شورای بررسی آثار • دبیر شورای کتاب: جواد آهنگر • ویراستار: ابوالفضل طریقه‌دار • چکیده عربی: خلیل المصامی • چکیده انگلیسی: یحیی داورى • فایده: محطفی محفوظی • مسئول واحد حروفنگاری و اصلاحات حروفنگاری: احمد مؤتمنی • صفحه‌آرایی: میثم نقرلو و احمد مؤتمنی • کارشناس و کنترل نمونه‌خوانی: محمدجواد مصطفوی • بازخوانی نهایی متن: حامد طاهری‌نیا • کنترل فنی صفحه‌آرایی: سیدرضا موسوی‌منشر • کارشناس طراحی و گرافیک: مسعود نجابتی • طراحی جلد: محمود هدایی • مدیر تولید: عبدالهادی اشرفی • اداره آماده‌سازی: حمید رضا تیموری • اداره چاپخانه: مجید مهدوی و سایر همکاران لیتوگرافی، چاپ و صحافی.

رئیس مؤسسه
اسامیل اسماعیلی

مقدمه

در هر دوره و زمانه‌ای کمتر نظریه یا دیدگاه علمی هست که بی‌مقدمه و فارغ از بستر تاریخی آن مطرح شود. نوآوری‌های دانشمندان و چرخش‌های فکری تاریخی از دو حال خارج نیست گاهی در تکمیل مباحث و نظریات رایج یا حداقل در واکنش به انگاره‌های غالب است، و گاهی نتیجه‌کننده و کاو مشکلات پرسش‌برانگیزی است که در زندگی بشر پدید می‌شود. از این لحاظ، هر نظریه و مفهومی که در حوزه علم مطرح می‌شود به صورت گسسته و مستقل از گفتمان حاکم ارجحیت خاصی ندارد؛ بلکه در همبستگی و ملازمت با سایر مباحث و نظریات موجود معنا پیدا می‌کند. به عبارت دیگر، افکار و اندیشه‌های علمی غالباً به منزله قطعاتی از بدنه یک دستگاه فکری‌اند. گرچه این قطعات دائم در حال تعویض و اصلاح و تکمیل هستند، اما انتظار می‌رود که مجموعاً تجسمی از نظام یک‌پارچه واقعیات را به ذهن متبادر سازند. به این ترتیب، وقتی مباحث و نظریات مهم یک دوره به عنوان اجزای یک طرح کلی در ارتباط با همدیگر قرار گیرند، این گمان در خواننده پیدا می‌شود که به درک

علمی منسجمی رسیده است.

در چند سال اخیر، در محافل علمی ما به اقتضای نیازهای اجتماعی و روند توسعه همه‌جانبه کشور بر فرآیندهای حل مسئله بیشتر تأکید می‌شود. در این میان، دیدگاه‌های کل‌گرایانه - مثلاً لزوم پژوهش میان‌رشته‌ای و مطالعات جامع - بیش از پیش مورد توجه نیروهای دانشگاهی قرار گرفته است. وزارت‌خانه‌های چندگانه‌ای که متولی آموزش‌اند نیز دستورالعمل ایجاد رشته‌های میان‌رشته‌ای را صادر کرده‌اند. با تأسیس دانشکده مطالعات جهان، مجله مطالعات میان‌رشته‌ای در علوم انسانی، یا رشته‌هایی مانند زبان‌شناسی تربیتی، روان‌شناسی، روان‌شناسی فلسفه و... نیز زمینه گسترش چنین نگرشی مهیا شده است. در عین حال، در مقایسه با تحولات جهانی در این حوزه، می‌توان گفت که توجه عموم دانش‌آموختگان ما به رویکرد مزبور همچنان کم‌رنگ و سطحی است. جز چند دانشگاه تراز اول کشور، یا سازمان‌ها و مراکز دولتی از قبیل دانشگاه علوم استراتژیک یا مثلاً پروژه‌های دفاعی یا آینده‌پژوهی و آینده‌نگاری در مراکز مأموریت‌دار دیگری که دانشجویان خاص دارد، در سطوح عمومی‌تر استقبال آشکار و اعتنای بایسته‌ای به این زمینه وجود ندارد.

به هر حال، مباحثی همچون کل‌گرایی علم، کل‌نگری، میان‌رشته‌گی و مطالعات تلفیقی در کشور ما هنوز نویاست. در این کتاب سعی بر ارائه تعاریف مختصر یا توضیح مجموعه‌ای از پرتکرارترین اصطلاحاتی از علم و پژوهش بوده است که در دایره ادبیات مربوطه گفتمان کل‌نگری و میان‌رشته‌گی، ارتباطی

سیستماتیک با همدیگر پیدا کرده‌اند. با این همه، به دلایلی چند نمی‌توان توقع کامل بودن چنین مرجعی را هم داشت؛ بلکه صرفاً قدم کوچکی در خدمت به دانشجویان علاقه‌مند به این مباحث است. اگر به لحاظ محتوایی اشکالاتی بر این مجموعه وارد باشد، عمدتاً ناشی از دو واقعیت انکارناپذیر است: اولاً، تعاریف و مفاهیم میان‌رشته‌ای در سطح جهانی هم چندان تثبیت شده نیست که کاملاً به صورت کلاسیک و مورد توافق همگان درآمده باشد؛ ثانیاً، موضوعات آن چندوجهی و دامنه اصطلاحات نوعاً گسترده است. بلکه به اذعان صاحب‌نظران گستره موضوعی آن به گستردگی تمام دنیای علم تجربی و علوم انسانی است؛ به طوری که حتی ادبیات و هنر و تاریخ و فرهنگ را نیز پوشش داده است. پس نباید آن را یکی تخصص دانست.

باری، تدوین این مجموعه اصطلاحات صرفاً به منزله پژوهشی مقدماتی است که خلأ آن در حوزه نشر احساس می‌شود. بی‌شک در شکل و محتوا نیازمند تحقیق و بررسی بیشتری است. امید است که محققان این حوزه نواقص آن را به دیده اغماض بنگرند، و مؤلف را در تصحیح و تکمیل آن راهنمایی و یاری نمایند. چنین تلاش ابتدایی حداقل می‌تواند محرک افراد مطلع‌تر برای جبران کمبود منابع میان‌رشته‌ای در کشورمان گردد. ان‌شاءالله روزی به چنان شکل بایسته‌ای تکمیل گردد که قابلیت تقدیم به مشتاقان این مباحث خصوصاً برادر گرامی ام مهندس علی‌اصغر رهامی را داشته باشد.